

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
bodi. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Ameriko
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Proletarci, zedinite se!

Socijalna demokracija je vedno
stala na stališču, da je potrebno v
delavskem razrednem gibanju poleg
kulturnega in organizatoričnega de-
la v delavskih razrednih vrstah tudi
pozitivno delo. Vzgoja k socijalizmu
naj kaže cilj, h kateremu hoče v
prvi vrsti proletarijat, to je izkori-
ščani del človeštva, cilj novega na-
ziranja o popolnejši človeški družbi,
v kateri izgine predprava posa-
meznika ali gotovega razreda, ki
si je osvojil gospodarsko in dušev-
no gospodarstvo nad večjim delom
človeštva. Ta plemeniti namen nam
doveli jasno priča ves pomen de-
lavskega razreda oziroma socija-
lističnega gibanja in nam obenem po-
ve, kako nezmislno in zločinsko je,
če se najdejo v socijalističnih vrstah
ljudje, ki zlorabljajo lahkovernost
nenkih množic ter z raznimi ose-
bnostmi, zato da sebe poveljujejo,
sejajo razkol v socijalističnih vr-
stah. Nedvomno je, da je vsak, ki
skuša z osebnim bojem in z nre-
dnim govorjenjem zavesti proletari-
jat na razpote, nepošten. Socia-
lizem ni boj za osebnosti, socia-
lizem ni opravljanje in obrekovanje,
socializem ni prazno besedičenje, s
katerim se zavaja delavstvo v vra-
tolomne poizkuse in pitane množic
z besedami in frazami, s katerimi
se odvaja človeštvo od resnega de-
la. Socijalizem je delo dela, nauk
življenja.

Razumemo, da je današnje živ-
ljenje silno sprejemljivo za vsako
neumnost, ker človeštvo ne more
brez temeljitega znanja presojati
gospodarskega položaja, razumemo
da je vsled prejšnje stroge vojaške
discipline, ki je bila daleč pretirana,
in vsled nenormalnega življenja na-
stala v človeštvu neka divja anar-
hična razpoloženost, ki se kaže
sedaj po vsem svetu, ali to je bole-
zen časa, to je reakcija, ki prav za-
raditega, ker ni razumna; ne more
imeti dobrih posledic. Se iz te
anarhije more nastati nov, zdrav
pokret socijalizma. Socijalizem mo-

ra postati vodilo in ravnilo prave
poti in ta ni brezumno hujkanje,
marveč smoterno kulturno delo za
povzdigo popolnosti človeške druž-
be.

Kako neresna je torej vsa tista
zbesnela gonja proti socijalistične-
mu časopisu in proti delavskim
organizacijam, nam že pokazuje
dnevni dogodki. Prej močne delav-
ske organizacije, krepka politična
delavska stranka, je danes silno
oslabljena po razkolu med socijalni-
mi demokrati in komunisti. In če
vprašamo delavca, zakaj je to, se
mu zdi vsa stvar strašno smeš-
na in neumna ali odločiti se ne mo-
re, ker ga besede in fraze brezvest-
nih agitatorjev prekrivajo in vpliva
nanj javno razpoloženje tako silno,
da svoji zdravi pameti ne more
dati odgovora. To je velika napaka,
ki je sad premajhne samozvesti.
Ta napaka, ki ovira razvoj delavske
solidarnosti, ki se pa že na vseh
koncih in krajih gubi in namesto
nje nastopa mirno in trezno preso-
janje. Tam, kjer je razkol med de-
lavstvom v naši državi najprej pri-
šel in se najbolj razmahnil, tam je
velik delavstva najbolj uvidelo,
kam vodi nezmislno propagandi-
stično razbijanje delavskega poli-
tičnega in strokovnega gibanja. Da-
nes imamo v Srbiji, v Hrvaški in
Slavoniji ter Bosni že precej razvit
zdrav delavski pokret, ki se je po-
polnoma ločil od nesmotrenega ko-
munističnega. Treba le, da gremo po tej
poti dalje ter da ustvarimo v Jugos-
laviji čimprej nova središča za
politične in strokovne organizacije,
ki naj tvorijo centrum organizacij
in dela za proletarijat in socijalizem.

Po tej sigurni poti nam bo mo-
goče zbrati vse pametne in razsod-
ne dele proletarijata v državi za
pametno in smotreno delo socijali-
zma. Pri tem resnem delu moramo
storiti vse, da naše časopise, naša
kulturna organizacija in vse druge
naše ustanove pospešujejo razume-
vanje položaja in socijalizma.

Neposredna pogajanja med rudarji in Trboveljsko družbo.

LDU, Ljubljana, 7. jan. Danes
dopoldne in popoldne so se vršila v
reprezentaciji Trboveljske premo-
gokopne družbe direktna pogajanja
med rudarji in družbo, v treh važnih
točkah je prišlo do popolnega spo-
razuma; v drugih pa utegne odlo-
čitev pasti v teku jutrišnjega dne.
Danes je prispel v Ljubljano pose-

ben delegat ministrstva za socialno
politiko z instrukcijami glede na-
daljnega postopanja. Delegat je bil
sprejet zvečer pri vodji vlade dr.
Pitamicu.

Če se doseže sporazum, bodo
prišli z delom v Trbovljah lahko
že v ponedeljek.

Trboveljski smrad.

Trboveljska družba je poslala
Ljubljanskim listom pojasnilo, v ka-
terem razlaga slabo poučenemu ob-
činstvu svojo strašno revščino. Si-
romaki se nam res smilijo iz dna
srca. Nič nimajo, vse so jim pobrali
Francozje, in sedaj jim hočejo po-
brati še tisti pičli ostanek požrešni
Jugoslovani. Ko bi jim hoteli dati ti
oderuški ljudje, v prvi vrsti seveda
delavci, vsaj zlato ali pozlačeno
častno beraško palico, bi še bilo!!!
Ampak niti tega jim ne dajo, temveč
jim kažejo samo kol in brezovke!
Reveži!

Skoraj istobesedno pojasnilo o
„žalostnem“ stanju trboveljske
družbe je priobčil tudi „Slovenec“
od 6. t. m. Ker pa je „Slovenec“
pojasnilo v nekaterih točkah popo-
nejše, zato bomo vzeli to za podla-
go prav pohvalne kritike.

„Slovenec“ pojasnilo se glasi
sledenče:

„V svrhu informacije priobče-
mo sledenče pojasnilo, ki smo ga od
poučene strani sprejeli: K notici ča-
sopisov o vstopu 4 Slovencev v
upravni svet družbe in enišje no-
vih delnic je treba dostaviti v infor-
macijo javnosti, da se je kopiranje
članov izvršilo po predlogu pristoi-

ne deželne vlade; o kakšnih prote-
stih na pristojnih mestih ni nič zna-
nega, pač pa je domači bančni kon-
zorcij koncem novembra l. l. zahtev-
val večje zastopstvo v družbi, poz-
neje pa uvidel neutemeljenost in
neizvršljivost svoje zahteve. Druž-
ba ima formalno še svoj sedež na
Dunaju in je tedaj še podvržena tudi
avstrijskim zakonom; centralna
vlada v Beogradu namreč še ni re-
šila prošnje družbe, da se ji potom
pogajanj z avstrijsko vlado omogoči
prenos sedeža v Ljubljano brez ve-
likanskih žrtev, katere bi zahtevala
Avstrija; ta namreč stoji na stali-
šču, da mora družba v Avstriji
likvidirati in si pridržuje obdavče-
nje likvidacijskega dobička, imovins-
ko oddajo itd. Prenos sedeža pod
temi okolnostmi je za družbo neiz-
vedljiv. Pri tem se gre tudi za to,
da se brez velikih žrtev reši razne
penzijske fonde, ki so deponirani v
Avstriji. — Družba bo svoj sedež
prenesla v Ljubljano, kakor hitro se
rešijo ta vprašanja. Treba je dalje
upoštevati, da je pri družbi v zelo
znatni meri vdeležen alirani in nev-
tralni kapital, posebno francoski, in
da zastopniki teh delničarjev seve-
da v prvi vrsti zastopajo interese

le-teh. Francoski delničarji imajo
odločilni vpliv na družbo in s tem
mora tudi naša vlada računati. Da-
lje imajo francoski posestniki obli-
gacijo na družinskih posestvih vknji-
ženo ca. 26.000.000 fr. posojila, ka-
tero se obrestuje in plača v zlatu,
pri sedanjem stanju valute in z ozi-
rom na določbe senžermenske mi-
rovne pogodbe je to za družbo
ogromno breme. Razume se, da
Francozi radi lepši oči naše vlade
ne odstopijo od svojih vknjiženih
pravic. Vsled vojnega stanja je se-
daj plačati velike zaostanke od leta
1914, dalje, ki znašajo 4.000.000 fr.
v zlatu. Obstoj družbe je odvisen
od tega, kako se to vprašanje s
sveta spravi; gre se pri tem za
vso, ki presega 200 milijonov av-
strijskih kron. Po dolgih pogajanjih
so se Francozi odpovedali plačilu v
zlatu proti temu, da se jim odstopi
44.000 delnic nove emisije. Od
120.000 novih delnic dobe tedaj
Francozi 44.000 komadov; stari de-
lničarji imajo pravico do treh novih
delnic za 10 starih in dobe 30.000
delnic, jugoslovanska skupina dobi
30.000 komadov, sindikat za emisi-
jo delnic pa obdrži 10.000 komadov,
skupaj tedaj 120.000 delnic. Glede
emisije in razdelitve delnic so po-
trebna pogajanja s tremi državami;
po dolgih pogajanjih se je dosegel
ta kompromis, in pri tem se je Ju-
goslaviji odkazalo še deset tisoč
delnic več kot prvotno nameravano
in mogoče. Pri določitvi emisijske-
ga kurza se je moralo ozirati na sta-
re delničarje, katerih interese ste
ščitili avstrijska, posebno pa fran-
coska vlada; vrh tega je treba se-
veda ozir jemati na stanje kurza
delnic na inozemskih borzah. Spričo
tega kurza je emisijski kurz še
vedno zelo ugoden. Končno pa druž-
ba novih delnic ni izdala zato, da
subskribenti izrabijo diferenco med
emisijskim in dnevnim kurzom, am-
pak le za to, da se okrepi v svrhu
poravnave starih obvez in ogrom-
nih bančnih dolgov, ki so deloma
nastali po velikih izgubah družbe
od prevrata dalje. Družba je danes
bolj nacionalizirana kot katerokoli
drugo večje industrijsko podjetje v
Sloveniji; francoski in jugoslovanski
delničarji imajo v upravnem
svetu večino, pri reprezentanci je
skoro izključeno slovensko osebje,
na rudnikih pa tujerodni element
percentualno ne pride v poštev.

Tako govori „pojasnilo“, katero
je dobil „Slovenec“ kakor sam
pravi, od „poučene strani“. Kdo je
ta „poučena“ stran? Brez dvoma
kak bivši član pokrajinske vlade v
Ljubljani, ki razmere dobro pozna;
mogoče so napisali to pojasnilo celo
sam bivši predsednik pokrajinske
vlade za Slovenijo g. dr. Brejc. Pa
predidimo k stvari.

1. Upravni svetniki in javni funkcionarji.

„Naprej“ od 5. januarja t. l. je
ostro napadel korupcijsko razvado,
da jemljejo privatne kapitalistične
družbe člane upravnih svetov tudi
iz krogov višjega uradništva. „Slo-
venec“ informator pa naglašuje —
glej zgoraj! — da je treba dostaviti
v informacijo javnosti, da se je ko-
piranje članov izvršilo po predlo-
gu pristojne deželne vlade! Da o
„kakšnih protestih“ na pristojnih
mestih ni nič znanega, to pa tudi
radi verjamemo. Če javnost o takih
predlogih ni ničesar vedela, kdo in
kako pa naj protestira?

Mislimo, da takemu priznanju,
kakor ga je objavil „Slovenec“ in-
formator „v informacijo javnosti“,
ni treba dostaviti druge opazke ka-
kor kratki: Pfu! Teufel!

Sedaj je predsednik pokrajinske
vlade g. dr. Pitamic, mož pošten in
značajan. Gospod predsednik! Vze-
mite v svoje roke velike gnojne vile
in očistite vladni bled tistega gnoja,
ki skoraj že bolj smrdi kakor trbo-
veljski premog! Javnost vas bo
podpirala in vam bo hvaležna!

2. Zakaj „sedi“ družba na Dunaju.

Tudi to poglavje je zanimivo. —
Družba pravi, da se avstrijska in
belgajska vlada še nista sporazu-
meli glede selitve družbe in da mo-
ra družba zato ostati na Dunaju (na
zahtevo avstrijske vlade), ker bi ji
drugače avstrijska vlada preveč
soldov pobrala.

Po našem prepričanju je to jalov
izgovor in nič drugega. Vprašamo:
Ali je družba nemško-avstrijska
državna ustanova ali je privatno
podjetje? Odgovor je vsak sam. —
Če pa je privatno podjetje, vprašamo:
Kateri in kakšni zakoni veljajo za
privatna podjetja; ali državno med-
narodni ali privatnopravni? Po-
glejmo si drug slučaj. V Ameriki je
mnogo naših izseljencev, ki imajo
v stari domovini svoja posestva, v
novi domovini pa so si pridobili
svoje državljanstvo. Katerim zaka-
nom je podvrženo imetje v stari
domovini: ali ameriškim ali jugo-
slovanskim? Kolikor mi poznamo
praksa, mora vsak izseljenec plače-
vati od svojega posestva, ki leži na
tleh naše države, davek itd po na-
ših zakonih, ne pa po ameriških in
če ne plača, ga vse sklicevanje na
njegovo ameriško državljanstvo ne
bo rešilo eksekutorčevega bolena.
Zato se nam zdi vendar nekoliko
čudno, kaj ima opraviti avstrijska
vlada s premoženjem družbe, ki le-
ži na naših tleh. Premoženje je
premož, ne pa akcije! In ta premož
je pri nas! Po tej logiki bi moral
tudi vsak Ljubljančan, ki ima kak-
šen denar založen še od prej pri
eni ali drugi dunajski banki, plače-
vati ne samo od svojih dunajskih
depozitov, ampak od vsega svojega
tudi v Ljubljani se nahajajočega
premoženja davek Nemški Avstriji.
Če slučajno stanuje na Dunaju!

Torej to, kar trdi „Slovenec“
informator, je bosar! Pravi vzrok,
da Trboveljčani ne gredo oziroma
niso šli z Dunaja, je čisto drugačen
in sicer ta-le: Družba oziroma njeni
nemški člani so bili uverjeni in so
tudi mogoče še danes, da bo Jugos-
lavija razpadla! To je cela skriv-
nost. Če bi družba imela resno
voljo, bi bila že zdavnaj njena di-
rekcija lahko pri nas.

3. Francoski bav-bav.

„Prepričevalno“ moč svojih ar-
gumentov družba menda sama naj-
bolj pozna. Da bi pa silo svojih do-
kazov ojačila, zato se skriva za
Francoze, češ, da so ti pravi go-
spodariji podjetja in da ti ne bodo
dovolili nikake izgube premoženja,
katero bi morali trpeti francoski dr-
žavljeni.

Gospodje! Kdo pa hoče Franco-
zom in njihovim kapitalistom kaj
vzeti? Ničel! Naše skromno mne-
nje je, da so francoski upniki poso-
dili družbi denar na njen premož, ki
ga producira in na rudnike, ne pa
na kakšne prazne papirčke. Dokler
bodo premož kopali v Trbovljah in
ga prodajali — primernih cenah, bo
družba vedno lahko plačevala
obresti od svojih dolgov in dividen-
do za svoje akcionarje. Če pa se
bo gospodarski položaj poslabšal,
bodo dobili prioriteterji še vedno
svoje obresti in akcionarji se bodo
brisali pod nosom. Kadar pa pre-
mož na svetu ne bo več potreben,
takrat se bodo akcionarjem pridru-
žili še upniki-prioriteterji. To je jasno
kot beli dan. Kdor kupuje akcije, ali
pa denar drugim posoja, mora raču-
nati ne samo z dobičkom, ampak
tudi z izgubo! To pravilo velja tudi
za francoskega kapitalista.

Če mi danes Francoz posodi kak-
šen denar na moje imetje, bo dobi-
val svoje procenke, dokler imetje
kaj nese. Če pa imetje propade, tu-
di Francoz ne bo dobil nič in v tem
slučaju Francozu tudi njegova vlada
ne more nič pomagati, in absolutno
ne more zahtevati od naše vlade,
naj ona preskrbi Francozu plačilo!
To pa zato ne, ker Jugoslavija ni

nikak garancijski fond za plačevanje
obresti tujim kapitalistom za denar,
katerega niso posodili državi, am-
pak privatnim osebam! Ta bi bila
lepa!

Družba naj torej pusti Francoze
lepo v miru, ker jim ničel nič neče.
Oni bodo dobili svoj denar pošteno
plačan. Bav-bava se pa ne bojimo,
čeprav nam ga kažejo trboveljski
„kundje“.

4. Zanimive številke — koliko ima družba?

To poglavje je posebno intere-
santno zato, ker so številke, ki jih
navaja „Slovenec“ članek, razli-
čne od onih, ki jih navaja družba. —
„Slovenec“ pravi n. pr., da je druž-
ba dolžna Francozom 26 milijonov
frankov, dočim govori družba le o
20 milijonih. Potem pravi „Slove-
nec“, da dolguje družba Francozom
na obrestih 4 milijone frankov v
zlatu in da je treba za to odplačilo
200 milijonov nemških kron, dočim
pravi družba, da je za to operacijo
treba 100 milijonov naših kron. —
„Changez-passez“ — pravilo črni
umetniki in karte izginejo. Trbo-
veljska družba ima gotovo v kakš-
nem predalu še Kolomonov žegen
povrhu, da vse cifre kar bežljajo...

Če hočem dognati, koliko ima
kmet premoženja, postopam slede-
če: Najprej določim, koliko je on
dal za posestvo, oziroma kako vi-
seko se posestvo ceni. Potem dože-
nem, koliko je dolžan. Nato izraču-
nam, koliko posestvo nese. Če
kram te tri številke, potem vem,
ali je on sam posestvo predrago
plačal (ali ga dobil poceni, kakor je)
in ugotovim, koliko ima on res pre-
moženja po današnji vrednosti.

Tudi pri trboveljski družbi je ta
račun čisto pravilen.
Družba ima rudnike. Koliko je
ona dala za te rudnike?

Ona je vstopila v svoja podjetja
24 milijonov kron. Tega denarja pa
ni založila en sam človek, ampak
založilo je denar mnogo ljudi, vsak
po 200 kron. En sam človek je se-
veda lahko vzel tudi več takih de-
ležev. Največ si jih je obdržal se-
veda papa Rothschild in sicer zato,
da ostane gospodar. Kdor je vzel
tak delež, je plačal 200 kron in s
tem je postal solastnik rudnika,
oziroma akcionar. Takih akcij po
200 kron je družba izdala 120 tisoč.
Akcionarjev bi bilo lahko torej 120
tisoč, ker jih je pa Rothschild obdr-
žal več, je akcionarjev znatno
manj.

Ker je pa premož od leta do leta
postajal dražji, zato je dobiček akci-
onarjev silno rasel. Po odbitku
vseh stroškov (delavske mezdre itd.)
je še vedno v blagajni ostalo toliko,
da so dobivali akcionarji po 10 do
12 kron na leto od vsake akcije, kar
znači na leto 5 do 6 odstotkov.

Dobiček je pa postajal vedno
večji, zato bi bili morali tudi akci-
onarji dobiti od leta do leta več. —
Tega pa niso hoteli ata Rothschild,
ker potem bi bilo treba plačati silen
davek! Zato so sklenili gospodje,
da bodo napravili posojilo in s tem
„posojilom“ markiral svojo silno
revščino pred davčno oblastjo!

Oni so si izposodili od „franco-
skih“ gospodov 20 milijonov fran-
kov in za to posojilo so se dali in-
tabulirati na rudnik. Ker pa znaša
celo „posojilo“ (20 milijonov fran-
kov skoro ravno toliko, kolikor so
oni sami za rudnik plačali, 24 mil-
ijonov kron), zato je svladel taen:
Oni so od čistega dobička odraču-
nali letne obresti za 20 milijonov fr.
in ostanek so razdelili kot obresti
ne za ostale 4 milijone kron, ampak
za celih 24 milijonov kron ali 120
tisoč akcij. Seveda je potem od-
padlo na eno akcijo mnogo manj
dobička, pa tudi mnogo manj davka.

Najlepše je pa to: Denar je po-
sodil „francoski“ Rothschild „dunaj-
skemu“ Rothschildu. Ki je ona in
ista firma! Rothschild je torej do-
kel obresti skoro od 50 milijonov
kron, ker toliko je postal rudnik te-

kom let vreden vsled delavskih žur-
ljiv, del je pa delavstvo na meh in
davčno oblast na dval

Ali razumete sedaj francoski
bay-bay? Mi ga!

Nekaj podobnega je napravila
firma Rothschild pri Južni železnici.
Vse take mahinacije so bile mogoče
le vsled tega, ker je bil Rothschild
ob enem bankir in svetovni vladarske
hiše habsburške, pred katero je cr-
kalo vse na kolenu: davkar in mi-
nister. V Jugoslaviji pa tega ne bo.

Jako zanimivo bi bilo vedeti,
kaj je družba svojčas za tistih 20
milijonov frankov kupila! Tega ni
mogoče dognati in tudi ne bo mo-
goče nikdar dognati, ker družba ni
kupila oziroma investirala za ta
denar prav nič.

To je bila navadna „kunšt“ knji-
govodstva v doseg zgoraj omenje-
nega cilja. Znati je treba — je rekel
Roth-ne, Ravniki!

Pa računajmo dalje.
Danes pravi družba, da hoče zo-
pet svojo „glavnico povečati“. Ona
razpisuje 120 tisoč novih akcij, to-
da po zelo različnih cenah.

Ona pravi: Stari delničarji dobe
za vsakih 10 starih delnic po 3 no-
ve, vsega skupaj 36 tisoč kosov po
1200 nemških kron.

Na dunajski borzi velja trbo-
veljska delnica 4500 nemških kron.

Vsak stari kapitalist — opa-
Rothschild — dobi torej pri vsaki
novi delnici lepo darilo v znesku
3300 nemških kron.

Jugoslavanski kapitalisti dobe
30.000 delnic po 900 naših oziroma
po 3600 nemških kron.

Vsak novi kapitalist dobi torej
lepo darilo v znesku 900 nemških
kron.

Francozje dobe — v znak pri-
znanja — 44.000 novih delnic. Po
kakšni ceni? Tega družba ne pove
in tudi ve, zakaj tega ne pove! —
Pariški Rothschild oziroma njego-
va finančna skupina ji bo dobila
zastonj, samo da bo več delnic in
dobitek na papirju na vsako delnico
manjši. To darilo je najlepše izmed
vseh.

Emisijske banke dobe 10.000
delnic. Po kakšni ceni? Nihče tega
ne ve! In bog ne da, da bi kdo za
to vedel!

Sedaj pa pride še — zelo pi-
kantna stvarica. V „Slovenčevem“
pojasnilu beremo: „Glede emisije
delnic so potrebna pogajanja s tre-
mi državami — doseget se je
kompromis — in pri tem se je
Jugoslaviji odkazalo še deset tisoč
delnic.“ Hudiča, odkod so pa te??
Starinci jih dobe 36, novinci 30,
Francozje 44 in emisijske banke 10
tisoč — to znaša skupaj dodatno 120
tisoč delnic. Družba pravi, da jih
namerava izdati samo 120 tisoč —
Odkod in kako torej teli 10 tisoč
delnic kar iz rokava? Ali je toliko
„Francozov“?

Številke, katere nam navaja tr-
boveljska družba s „Slovenčevim“
informativnim vred, torej nikakor
ne morejo biti točne. Zato pravimo
novi: Knjige sem! In daj jih bo-
ste, prej ali slej! Iz knjig pa bo raz-
vidno, da je družba v resnici vtak-
nila v rudnik komaj 25 milijonov
kron, rudnik pa nese toliko, da bi
vsaka akcija lahko dobila na leto
toliko, kolikor je akcija sploh velja-
la! Ali pa še več!

5. Delavci in vlada — pozori

Iz podatkov, katere smo navedli
se da lahko izračunati, kako veli-
kanska darila ima trboveljska
družba za kapitaliste.

Ta darila presegajo vrednost ne-
kaj sto milijonov. Kaj pa ima druž-
ba za delavce? Nekaj smrkavih
kronic!

Ali jih bo znala in hotela tudi
vlada? Če vlada že delavcem ne
privošči za njihovo delo niti malega
dela od onih zneskov, katere druž-
ba razmetava „francoskim“ kapita-
listom in drugim judom, naj skrb-
vsaj za obče dobro in naj te gospo-
de, „ki morajo imeti svoj sedež na
Dunaju“, pošteno navije pri davkih.
Kdor denar lahko razmetava, bo
tudi lahko plačal, in sicer brez povi-
šanja cen premoži. Gospodje naj
kar nekaj „šenkanih“ akcij manj iz-
da, pa bodo imeli tak velikanski
dobitek, da bodo lahko v par mese-
cih uničili ves trboveljski smrad.

Tovarna na Jesenicah namerava odpustiti več sto kovinarjev.

Vodstvo tovarne na Jesenicah je mi-
nuli teden obvestilo zaupnike kovinske or-
ganizacije, da namerava odpustiti več sto
delavcev. Zaenkrat, in sicer s 1. februarjem
naj bi bilo odpuščenih okoli 150, kasneje
pa bi sledile nadaljne odpustitve. Vodstvo
je tudi nameravalo reducirati plače, in si-
cer na ta način, da bi plačalo delavca za
delo, ki ga ravno izvršuje. Dosedaj so bili
zaradi pomanjkanja dela zaposleni po ve-
liki večini vsi kvalificirani delavci pri po-
stranskih delih (popravljanje tunelov, potov,
in dela na dvorišču). Plače, dasi sramotno
majhne, so pa prejemali tiste, kakor če bi
izvrševali dela, za katera so specializirani.
Razume se, da bi bili z nameravano regu-
lacijo zelo oškodovani v prvi vrsti profesio-
nalisti, ki bi povprečno izgubili na za-
sluzku 5 do 12 K dnevno.

Tajništvo kovinarjev je obenem z de-
putacijo zaupnikov z Jesenic zaradi tega
interventiralo pri poverjenstvu za social-
no skrb. Rezultat intervencije je, da je
vodstvo tovarne na podlagi predloženega po-
verjenika za soc. skrb sklenilo odložiti na-
meravani odpust delavcev za en mesec, ter
da ostanejo dosedanje plače še nadalje v
veljavi.

Torej za en mesec se odloži brezposel-
nost — in potem?

Namesto, da bi se delavcem zvišale
plače, ker draginja narašča, jih pa neme-
raja usoda oropati še posledne niti ek-
stenzije možnosti, na kateri vise. Kraljska
industrijska družba se izgovarja, da ima
večje izdatke, kot dohodke. Ali je imela
pred in med vojno tudi večje izdatke kot
dohodke? Kje so in koliko le onih težkih
milijonov, ki jih je družba zaslužila pred
vojno in zlasti pa med vojno? Gospoda bo
rekla, kar je bilo v Avstriji to ne briga Ju-
goslaviji.

Mi pa pravimo, one težke milijone so
vam zaslužile žlajve okoli ravno tistih
delavcev, ki danes strdajo. Ravno ti de-
lavci, katere nameravate pometati sedaj
na cesto, so vam znosili milijone na kup
in sploh vse, kar na Jesenicah stoji, do
zadnje opeke. — In sedaj naj gredo? Ne,
gospodje, tako lahko to ne bo šlo! Ako
vlada Jugoslavije ne ve, kaj je njena dol-
žnost, potem naj v pravem času zapusti
svoje mesto. Kajti, če ta država ne bo so-
zujela, kako naj reši vsaj najnujnejša so-
cijalna vprašanja, bo edino ona tista greš-
nica, ki bo napravila iz države letišnico
in iz državljana berača.

Socijalno zlo, ki ga je povzročila voj-
na s svojo gospodarsko krizo, se bo ubla-
žilo, le če se bo delavstvu ljudstvu po-
magalo na noge s sredstvi, ki so se pred
in zlasti pa med vojno nagromadila v ro-
kah posamnikov. Za to je treba, da država
zahteva od kapitalistov, da predložijo raču-
ne interesirani javnosti. Delavstvo, ki je

znosilo te milijone, ima pravico vedeti, ko-
liko jih je in kje so.

Če ravnanje tovarne, da je naplača-
lo že 15 milijonov, mi sicer radi verujemo,
toda vedeti bi pa tudi radi kdaj in v kol-
kem času ter odkod in kako stoji pri dru-
žbi aktivna in pasiva celotnega podjetja.

Upravni svet Kranjske Industrijske dru-
žbe ima svoj sedež v inozemstvu, menda v
Nemčiji. Razume se, da ta družba nima baš
prevelikega interesa, da odstoji del ogrom-
nih zaslužkov delavstvu, ki gladije.

Tovarna obratuje v Jugoslaviji, zato
morajo biti tukaj računski knjige, da
ima država in javnost upogled, če je res
taka nujna potreba, da delavstvo odpušta
sedaj, ko momentano profiti niso tako ve-
liki kot pred in med vojno. Delavstvo je
postavilo tovarno in družbi nagarilo
ogromne milijone, zato ima pravico do
kontrol. To kontrolo zahteva delavstvo
vedno energičneje, ker ve da je produktiva
in distribucija blaga tesno v zvezi z de-
lavsko eksistenco. Kdor bi se te kontrole
upiral, ni prijatelj jugoslovenskega ljud-
stva in nima pravice govoriti v njegovem
imenu.

Kovinarji, zahtevajte kontrolo obra-
tov! Le na ta način si izboljšate položaj. S
številkami v knjigah dokazite, da ste
ustvarili toliko dobrin za druge, da imate
sedaj pravico zahtevati sredstev za živ-
ljenje.

Sam z delavskimi obratnimi svetili

Telegrami.

VLADA ZA DELAVCE.

LDU, Beograd, 6. januarja. Da-
nes ob devetih se je v ministrstvu
za socialno politiko sestala zelo
važna konferenca, na kateri so pre-
tresali gospodarski položaj delav-
cev in sklenili korake za rešitev de-
lavskega vprašanja. Paralelno z
vladno akcijo zoper protidržavne
elemente. Konference so se udele-
žili vsi interesirani ministri. — Če
sedaj ne bo šlo, potem nikoli!

USTAVNI NAČRT GOTOV.

LDU, Beograd, 6. januarja. Na
zadnji seji ministrskega sveta v
sredo zvečer je bila dokončana raz-
prava o načrtu nove ustave. Skle-
nilo se je, da minister pravosodja
in za konstituantno Tričković izvrši
zadnjo redakcijo nove ustave, da se
da potem ustava v tisk in razdeli
poslancem. V glavnem se je sprejel
načrt ustave vlade dr. Vesniča z
malimi izpremembami. Novi načrt
ima določbo, da mora biti pouk v
ljudskih šolah obvezen in brezpla-
čen in da se v vsej kraljevini vrši
po enem programu. Za državni svet
in kasalsko sodišče je uveden vo-
lilni sistem.

KOMUNISTI IN PRISEGA.

LDU, Zagreb, 7. jan. (ZNU.)
„Večer“ poroča iz Beograda, da so
komunistični poslanci pripravljeni,
položiti prisego v konstituenti. Kot
protislužbo pa skušajo izsiliti, da se
jim zopet dovoli izdajanje njihovih
listov. Belgrajsko komunistično
vodstvo je nezadovoljno z zagreb-
skim vodstvom, ki je prozgoditi po-
kazalo obraz in ker ni znalo najti
zvez s seljaškimi republikanskimi
čutimi množicami. — Ali ni to pro-
sta obdolžitev?

ODKRITOSRČNA VLADA.

LDU, Beograd, 6. januarja. Da-
nes popoldne od 17 do 20 je bila
seja ministrskega sveta, na kateri
so pretresali ustavni načrt ter se je
sklenilo, da se bodo v bodoče izda-
vali redni komunikaciji o delu vlade
na ministrskih sejah, da javnost ne

bo površno ali enostransko infor-
mirana o delu ministrskega sveta.
— Poročila o ministrskih sejah se
povsod izdajajo redno dopisnim
uradom, samo pri nas ne. Čas je
že po dveh letih državnega obstoja,
da se ta navada uvede tudi pri nas.
Pripominjamo pa, da nas ne zanima
toliko okolnost, koliko časa so go-
spodje ministri „sejali“, ampak mi
bi raje vedeli, o čem so sklenili in
kaj so sklenili.

SRBSKO-BOLGARSKO NASPROTJE.

LDU, Praga, 7. jan. (DunKU.)
Sotrudniku lista „Venkov“ je izjavil
Stambolijski, da je na Poltekem
imel nad 20 govorov, v katerih je
nastopal za češko-poljski sporazum.
Obenem je izjavil Stambolijski, da
je kljub odklanjajočem stališču bel-
grajske vlade za češko posredova-
vanje. Če mogoče pod osebnim vo-
dstvom predsednika Masaryka, ki
naj bi s posredovanjem dosegel, da
bi se Srbija in Bolgarija sprijaznili.
Stambolijski je rekel, da bi se Bol-
garska rada podvrgla pravoreku
razsodišča, sestavljenega iz slovan-
skih narodov, ki naj bi odločevalo v
srbsko-bolgarskem sporu.

TRGOVSKA POGODBA MED ANGLIJO IN RUSIJO.

LDU, London, 7. jan. Zunanji
minister lord Curzon je v noti, na-
slovljeni ruski vladi, protestiral
proti očitkom ruske vlade, češ, da
je edino Anglija kriva, da se trgo-
vinska pogodba še ni ratificirala.
Lord Curzon izraža v noti nado, da
se trgovinska pogodba kmalu rati-
ficira. Načrt pogodbe, katerega po-
nese Krasin v Moskvo, je tak, da
se lahko z gotovostjo računa na to,
da ga bo ruska vlada sprejela.

JUGOSLAVIJA IN ITALIJA.

LDU, Trst, 6. januarja. „Piccolo
della Sera“ poroča iz Rima z dne
6. t. m. zjutraj: Včeraj so večerni listi
prejeli iz Ancone vest, da so jugoslovenske
čete zasedle otok Rab, kar je v političnih
in parlamentarnih krogih povzročilo veliko
vzmetenje. Poudarjajo, da se je zasedba
otoka, dasi ga rapalska pogodba priznava
kraljevini SHS, izvedla pred izmenjavo ra-
tifikacij sporazuma. Tako postopanje ne na-
protuje le vsaki obliki mednarodnega pra-
va, marveč je tudi neekorektno. — V vlad-
nih krogih potrjujejo vest o zasedbi otoka
Raba. Po informacijah, ki jih je dobilo mi-
niststvo za zunanje stvari, otoka niso za-
sedli vsled ukaza beogradske vlade, ampak
po iniciativi kraljevnih vojaških poveljnikov.
Zasedli so otok, ker se na njem nahajajo
majhni oddelki čet. Tudi reški legionari
še niso popolnoma izpraznili otoka. Italij-
ska vlada je proti zasedbi takoj protestira-
la pri beogradski vladi, ki je zahtevala po-
stanika v Rimu in italijanskega poslanika
Manzonija v Beogradu, in je zahtevala, naj
jugoslovenske čete takoj zapustijo otok.
Domnevajo, da bodo jugoslovenske čete, ki
bi se lahki zmatrale za iregularne čete, ker
so postopale brez ukaza vlade, kmalu za-
pustile otok. Menda ni treba poudarjati, da
se ratifikaciji rapalske pogodbe ne moreva
iznehati, dokler se jugoslovenske čete ne
umaknejo z otoka.

NIKITA SE JE PREMISLIL...

LDU, London, 7. (Brezlično.) Po ve-
steh iz Beograda je črnogorski kralj Niko-
la sprejel jugoslovensko apanažo v znesku
300.000 frankov na leto.

Politične vesti.

+ „Hot- und Personalnachrichten“ der
„Neuen Freien Presse“, Minister prosvete
Prišičević je odpotoval v Zagreb. — V Bel-

grad je dospel minister za šume in rude
dr. Križman. — Novi minister za agrarno
reformo Uzumović je nastopil svoje mesto.
— Ali ne napredujemo? Upamo, da nas bo-
ste razumeli, namreč tisti, ki se jih to liče.

+ Dalmatinski kmetje za agrarno
stranko. Včeraj je bilo tukaj mnogoštevilno
obiskano prvo pokrajinsko zborovanje te-
žačke stranke. Poslanec Moskovljevič je
naglašal, da je naloga zemljoradniške
stranke med dr. tudi ta, da pripravi pot
notranjemu, to je duševnemu edinstvu
Srbov, Hrvatov in Slovencev. Sklenjeno je
bilo, da se „Savez teškača Dalmacije“ sma-
tra odslej za sestaven del „Saveza zemlje-
radnika“ v Beogradu.

+ Trumbić in Radić. Nocoj je došel v
Zagreb naš bivši zunanji minister dr. Anto
Trumbić, ki bo imel tukaj posvetovanje z
Radićevom stranko glede njenega stališča
radi sodelovanja v konstituenti.

+ Caristični sistem v Jugoslaviji. Ker
je z različni dokumenti dognano, da so se
ruski begunci začeli vtikati v naše notra-
nje politične stvari, je ministrstvo za no-
tranje stvari sklenilo, da se ustanovi po-
soben oddelček, ki se bo počel izključno z
ruskimi begunci in zbiral podatke o njih-
vem držanju. — Obeta se torej nova šno-
farija.

Žepni koledar za leto 1921

je izšel in se razpošilja naročnikom.
Organizacije in posamezniki, ki ga
še niso naročili, naj ga čimprej na-
roče pod naslovom „Tajništvo JSDS,
Ljubljana, poštni predaj 168“ ali pa
pri upravi „Napreča“ v Ljubljani. —
Trdo vezan izvod velja 14 K; kd-
naroči več kakor 10 izvodov, dobi
pri vsakem izvodu 2 K popusta.

Iz strok. organizacije.

Železničar izide najbrže šele v torek,
ker tiskarna iz tehničnih vzrokov lista ni
mogla izvršiti do danes. To objavljamo v
blagohotno pojasnilo.

Vestnik Svobode.

Splošna delavska zveza „Svoboda“
priredi dne 9. januarja 1921. v veliki dvo-
rni hotela „Uniona“

VELIKI PLES „SVOBODE“.

Začetek ob pol 8. uri zvečer. Lanski nal-
ples je bil eden najlepših in vsakemu po-
setniku gotovo ostal v najlepšem spominu.
Preskrbljeno je, da naš letošnji ples ne bo
zaostal za lanskim, zato vabi odbor sploš-
ne delavske zveze „Svobode“ sedaj vse
sodruge in sodružice ter prijatelje naše
kulturne organizacije, da se tega plesa
udeležijo v največjem številu. Torej navsi-
denje v nedeljo v hotelu Unionu.

Podružnica izobraževalne delavske
zveze „Svoboda“ Vodmat - Moste sklicuje
odbor na redno sejo, ki se bo vršila 9. ja-
nuarja v društvenem prostoru (Mausar).
Začetek točno ob 9. uri popoldne. Želi se
zanesti v točno udeležbo.

Dramatični odsek del. izobraževalnega
društva „Svoboda“ podružnica Trbovlje,
priredi v nedeljo dne 9. t. m. ob 4. uri po-
poldan v dvorani Delavskega doma izgo-
„Mat“, trojejanška, spisal Ksaver Meško.

Podružnica del. izobraževalnega
društva „Svoboda“ v Celju sklicuje
dne 9. januarja 1921 svoj 3. redni
občni zbor točno ob 8. uri popold-
ne v prostorih gostilne pri Zeleni
travniki. Dnevni red: poročilo
predsednika, tajnika, blaginje, vo-
litev novega odbora, raznoberstvi.
— Opozarja se vse člane, da prine-
sejo s seboj člansko izkaznico, ker
bi se jim sicer zabranil vstop ter da
se vsi zborovanja zagotovo udele-
žijo v obilnem številu. — Odbor.

LISTEK.

I. Suchy.

Elizilada.

(Dolge.)

VIII.

Govorila je gazela:

„Takoj po pridigi o svetli štiri res-
ničah, zagledam na pesku ležečo kobro, ki
je očito morala biti bolna, zakaj čim me je
zapazila, me je zaprosila z milim pogla-
dom, naj ji prinesem nekaj zelišč, ki ras-
tejo tam nekje v bližini in ki ji bodo goto-
vo pomagale v boleznih. Jaz poletim do na-
značenega kraja ter pomolim tam rastoče
zelišče. Ko se vrnem, vidim, da je kobra
že tako oslabila, da se že več premakniti
ni mogla. S komaj slišnim glasom me pro-
si, da ji potisnem zelišče v žrelo. Kar mir-
ne je sprejel in ob tej njeni želji, ker po
naravi sem zelo bojazljiva žival. Spomnila
sem se Buddhovih besed, da je vse živ-
ljenje — trpljenje. Če izgubim sedaj to živ-
ljenje, ni to ne bo toliko škodovalo, saj
se bom zopet prerodila in morda se celo
zbudila v paradizu. In s koncem svojeja
jezika sem ji potisnila v odprto žrelo zdra-
vilno zelišče. Čez nekaj ur je bila kobra
popolnoma zdrava.“

Odsilob je bila vedno v moji bližini.
Ko sem se nekoč pasla na lepem travniku,
se me je polastil nenaden nemir, obrnem
glavo in zagledam lovca, ki je ravno svoj
lok nameril na mene. Nisem se mogla ge-
niti, tako sem bila prestrašena. Toda pu-
šica je sčrla v zrak in lovec je divje za-
krčkal. Kobra ga je opazila ter ga v pra-
vem času pihala.

Bile sva odsedaj naprej neločljivi. Ko
sem naposled prišla v te blažene pokraj-
ne, sem zelo pogrešala kobro, dosler ni-
sem nekega dne srečala Kleopatrine kače,
s katero sem se potem sprijateljila.

„Sedaj seveda razumem to čudno raz-
merje,“ je rekel Poros. „Upam, da bo tudi
Kleopatrina kača v tvoji bližini, da je ne
bo treba tako dolgo iskati.“

„Tukaj sem, se je začel tenek, šepet-
lajoč glas, in črna kača se je z repom
vzdignila iz trave.“

„Res, ti prijatelja ne puščaš samega,
častitljiva. Bodi nam pozdravljen! Obovo
nam bo povedala, kje naj iščemo sveto
Visvamatrino kravo Sabalo.“

„Sabala je v gozdu namišljenih živali,“
je odgovorila Kleopatrina kača.

„O tem gozdu pa še nisem ničesar
slišal. No pa pokličmo tja.“

„V gozdu namišljenih živali, častitljivi
slon, je sicer mnogo živali in vloga pla-

mena, toda vse, kar tam živi, so samo
zračne, lahke oblike, — živali, ki jih je ro-
dil človeški duh. Kdor je živel, kakor ti, v
mesu in krvi, ne more v ta gozd.“

„Torej tudi ti ne?“ je pripomnil Buce-
fal.

„Vendar, jaz sem večkrat tam notri.“

„Tega ne razumem,“ je zavral Buce-
fal. „Če so te porodile le človeške misli,
potem vendar nisi mogla piti Kleopatre.“

„Razložim vama, jaz sem dvojno bi-
te, žvela sem res svoj čas v Egiptu. —
Tam v severnem morju je velik otok, z
imenom Britanija. Na tem otoku se je po-
rodil mnogo stoletij po moji smrti velik
pesnik, ki je napisal dramo o Antoniju in
Kleopatri in seveda tudi o meni. — Jasno
je tedaj, da sem ali resnično bula, ali pa
bitje onega pesnika — Shakespeareja. V
zadnjem primeru spadam med namišljene
živali. Vsekako se imam za veljaviti britan-
skemu pesniku, da sem kot pesnikov stvar
še-le doseglja nedvomno realnost. Zakaj že
v starem času je bilo mnogo onih, ki so
zanimali mojo bitnost trde, da se je Kleo-
patra usmrtila z zastrupljeno kelo, ki jo je
nosila v lasih. Na odru pa, ki, kakor pra-
vijo, pomeni svet, ne more nihče tajiti, da
eksistiram in radi tega živim skoraj raje
življenje namišljenih živali.“

Premišljal je slon zibal svojo veliko
glavo ter del naposled:

„Razumem sedaj. Toda vprašanje je,
če živi tudi Visvamatrina krava dvojno
življenje, odnosno, če pride lahko do nas,
ker mi ne moremo notri.“

„To vprašanje moram žal zanikati.
Visvamatrina krava je prikovana v senco
gozda namišljenih živali.“

„Škoda.“

„Mislim, da stvar ni tako težavna,“ je
omenila gazela. „Mi gremo do ploča, Kleo-
patra zleze skozi ograjo, pove kravi, kako
in kaj in pred pločom se potem dogovori-
mo z njo.“

„Proti temu predlogu imam predris-
ke,“ je pripomnil Bucefal. „Živali, ki kan-
didirajo za pridevek najbolj čedenja vred-
ne živali, so osliček in mula, velblod in
mačka, tedaj živali, kakor ti in jaz, iz prvi
in mesa, Visvamatrina krava pa je, kakor
smo dognali, stvar fantazije, tedaj izmišlje-
na žival.“

Poros je zmejal z glavo:

„Moj dragi jaz ne vidim razločka v
bitiji. Življenje so sanje. Mi smo sanjali
spodaj na zemlji in mi sanjamo tukaj v el-
ziju. Mi sanjamo v tem delu pantocua, ont
pa v svojem, v gozdu namišljenih živali —
vse samo sanje!“

„Pa vendar je velik razloček,“ je od-
govoril Bucefal. „Došla je to, kar nam je
pripovedovala gazela iz življenja Kleopa-
trine kače, sanjala ona sama, je ono, kar
nam je kača pozneje sama pripovedovala
in kar se tiče njene pristojnosti med na-
mišljene živali, sanjal Shakespeare in ne
Kleopatrina kača.“

„Razloček, ki ga ti vidiš,“ je odgovoril
slon, „je samo navidezen. V resnici je samo
en sanjavec vseh sanj, — pramodrost in-
dije!“

„Dobro si govoril, častitljivi kraljevi
slon,“ se je začel začul globok, mukajoč
glas.

Vsi so se začudeni ozrli. Izza cvetoče-
ga grmovja je pomohla glavo bela krava,
ki je skoraj na to stala pred njimi.

„Tvoje priznanje me veseli, jo je na-
govoril Poros. „Kako se imenuješ, častitljivi-
va, in kako te naj primerno ogovorimo?“

„Jaz sem modrost Indije, sveta Upa-
nishad, bela krava Yajnavalkya.“

„Slava modrosti Indije, slava sveti
Upnishadi! Dobro došla nam bela krava
Yajnavalkya! Blagovoli nam, častitljiva,
povedati kaj o svojem gospodarju, da ga
moremo primerno častiti.“

Dnevna kronika.

»Slovenski Narod« in židje. Sinočnji »Naroda« se trudi diskreditirati socializem s tem, da ponavlja stare bedarije o židu Marksu itd., kakor da tudi žid ne bi mogel biti pameten. Kar se tiče židov, naj si zapíše »Naroda« za ušesa izrek: Haust du meinen Juden — han' ich deinen Juden — in naj se pelje pogledat v Zagreb. Ljubljane. Onim ljubljancem pa, ki so naročeni na »Reichspost«, pa je ne dobivajo redno, toplo priporočamo »Naroda« kot nadomestek.

Konec železniških delavnic v Ljubljani. »Jutro« poroča, da bo državna železnica izročila topničarski arzenal v Ljubljani, iz katerega bi si lahko ustvarila železniško delavnico predvsem za popraviljanje vagonov, zopet vojaški oblasti. — Nič novega! Pri nas znamo pač »dobro« gospodariti! In o tem »dobrem« gospodarjenju smo mi že prav mnogo črnili prelihi po svojih listih, ali »strokovnjaki« so pač strokovnjaki, črnili pa črnijo...

Pritožbe vojakov. Kakor znano, so slovenski fantje — vojniki raztreseni po raznih polkih jugoslovanske armade in po raznih krajih. Tako služijo nekateri tudi pri petem pešpolku v Varaždinu. Pritožujejo se nam, da trpe s strani višjih razne surove šikanice, da se jih psuje in pretopa, da je prehrana slaba in da se jim ne dovoljuje nobene prostosti. Mi sicer vemo, da je militarizem povsod enak, pa bodisi kjerkoli in kakor smo se vedno borili zoper njega, tako se bomo tudi še nadalje. In kar nam prihaja raznih pritožb o postopanju z vojaštvom, jih bomo zbrali in izročili našim poslancem, da le-ti na pristojnih mestih odločno nastopijo zoper razmere. Tu pa moramo že povedati, da je gospodje častniki morali jemati pritožbe moštva na znanje in gledati potem, da se pretepanje, šikaniranje itd. enkrat za vselej odpravi. Da pa mora moštvo stradati tudi v Jugoslaviji, tega se je pa pač vsak najmanjše nadejal!

Gospod Anton Poklukar, ravnatelj J. Blasnove tiskarne v Ljubljani, je po dolgotrajni bolezni dne 6. t. m. preminil. Pogreb je danes v soboto ob 2. popoldne iz hiše žalosti Breg št. 12, na viško pokopališče N. v p.!

Mestni kruh se bo prodajal v mestnih prodajalnah še do nedelje 9. tm. Od ponedeljka 10. tm. dalje preneha pekarna s svojim obratom popolnoma.

Podražanje listov. Skoro vsi listi v Sloveniji, pa tudi izven Slovenije so z novim letom povišali naročnino. Dočim pa je slovensko časopisje še najbolj poceni, so n. pr. dalmatinski listi (dnevnik) zvišali svojo naročnino na mesečnih 60 K, posamezna številka pa velja celo 3 K! »Napreje« mi nismo nič zvišali naročnino in stanje sklepajo samo 20 K mesečno. Naročite raj!

Odseki ministrstva za socialno politiko. Po zadnji razdelitvi ima ministrstvo za socialno politiko nastopnih osem oddelkov: 1. Splošni oddelek; 2. oddelek za zaščito dece; 3. stanovanjski oddelek; 4. oddelek za zavarovanje delavcev; 5. oddelek za zaščito delavcev; 6. oddelek za socialno skrb; 7. ravnateljstvo za invalide; 8. ravnateljstvo za državno statistiko.

Sanatorij v Mariboru. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro v Ljubljani je v znanju sklepa zdravstvenega sveta za Slovenijo in Istro dovolil kirurgu dr. Mirku

Černišu in ginekologu dr. Benjaminu Ipa-vicu otvoritev sanatorija v Mariboru v hiši Maistrova ulica št. 19. Ta sanatorij bo modernu opremljen in bo zadostoval vsem potrebam novejšje medicine. S tem prevažnim korakom (n. pr. v Ljubljani so 3, v najmanjšem mestu Celovcu sta 2 sanatorija) je zdravstveni odsek zadostil nujni želji in potrebi prebivalstva, razentoga pa razbre-menil mariborsko bolnico, ki je vedno pre-napolnjena. Sanatorij bo na razpolago ma-riborskim zdravnikom, ki žele zdraviti svoje paciente v sanatoriju.

Razpisano so mesta uradnih živino-zdravnikov na Vranskem, v Krškem, St. Jerneju in Cerklju. Prošnje se vlagajo do 31. tm. Natančnejša določila v »Lr. listu«.

Poročili se je 8. t. m. kapetan in adju-tent dravskega artiljerijskega polka g. Fr. Tomše, sin generala I. s. Tomšeta, z gospo-dinjo Maro Savnikovo, hčerko finančnega delegata g. dr. Savnika.

Pragersko. Podravska podružnica »Pro-svete« je otvorila pri nas javno ljudsko knjižnico za »Pragersko in okoliške občine. Knjige se izposojujejo vsako nedeljo od pol 12. popoldne v šoli. Knjižnica je vsako-mur dostopna in torej upamo, da bodo de-lavci, kmetje in uradniki pridno segali po lepih knjigah.

Ubog delavec je izgubil dne 3. januarja 1921 med vožnjo iz Laškega trga do Trbo-več usnjato denarnico z različnimi doku-menti in z zneskom 1600 K. Blagi najditelj naj vrne proti dobri odškodnini izgubljeno Andreju Šarlah, Trbovlje - Loke št. 26.

Napredek domačega zavaroval-nega zavoda. Kakor doznavamo, je zavarovalna družba »Jugoslavija« poleg »Feniksa« in »Graške vzajem-ne zavarovalnice« v zadnjem času prevzela še eno inozemsko družbo in sicer »Franco Hongroise«.

»Posredovalnica za begunce«, ki je imela svoje prostore v baraki na Južnem kolodvoru, je s koncem leta 1920 prenehala s svojim delovanjem. Njene agende (od-premo beguncev v zasedeno ozemlje) je prevzel urad za zaščito beguncev, Turjaški trg 3-II.

Nemorlnost. Pred ljubljanskim dežel-nim sodiščem je bil večeraj dopoldne obso-jen klerikalni veljak, odvornik, znanstvenik v valutnem vprašanju dr. Pavel Valjavec na šest tednov ječe, ker je splošno zlorabljal petinpolneto dekelo. Dr. Valjavec je v Ljubljani opustil advokaturu ter se je pre-selil v Banat.

Žigovanje eno in dvokronskih bankov-cev, Marija Tavcar in Anton Praprotnik sta bila aretirana, ker sta s ponarejeno štampiljo »občine Brezovica« žigosala eno in dvokronske bankovce. Svoj plodonosni pcel sta opravljala en teden dal.

Konfident iz Beograda. Ante Gaber, umetniški historik je tožil carinika Miho Čopa, ker mu je dne 5. novembra lanskega leta po polnoči v kavarni »Zvezda« v kra-jni tik stranišča pripeljal eno domoče zausil-co. Povod tej zausilci je bil, ker je Miha Čop dobil iz Beograda pozitiven izveštaj o dejanjih gospoda Gabra v Beogradu pred vojni in med okupacijo avstrijske armade. Miha Čop je bil obsojen na 48 ur zapora ali 200 K denarne kazni zaradi zausilce.

Vsako nedeljo in praznik koncert če-skega salonskega orkestra se vrši v veli-kem salonu gostilne »Drašček« Bohoričeva ulica 9. Vstop prost.

ne odgovarjajo napadi resnici. Za vsa časopisna gonja se skriva človek, ki mu je vse drugo prej na mislih kot pa blagor in izobrazba ljudstva. Mislimo tukaj duhov. svernika g. Josipa Potokarja, župnika v Trzinu, predsednika krajnega šolskega sveta, ki je znan šušterskičnjane in ki za časa jugoslovanske deklaracije ni bilo pogu-ma ni hotel, da bi lo podpisal. (Podpisal jo je na pomovno predloženje).

— Protestira-mo najodločneje proti takim in enakim na-padom na naše učiteljstvo in prosimo, kra-ljevo Ministrstvo za prosveto (verstvo) blagovoljno ukreniti, da se varuje naše uč-iteljstvo z ozirom na osebno svobodo in svobodo v šoli, na drugi strani pa iztrebi vmešavanje naše duhovščine v stvari, ki se nje prav nič ne tičejo. — Vseled hujšanja po časopisju in hujšanja raz prizuico, kar se ponavlja vsako nedeljo, je javna morala tržiškega prebivalstva skrajno padla in sto učiteljev ne more popraviti tega, kar en slab duhovnik v nedeljo pokvari. Še neka! na kar bi opozorili kr. Ministrstvo pro-svete (verstva), in to je na takozvane cerk-vne organizacije med šolsko mladino, ki imajo edini namen pripravljati našo mladi-ne kot političen naraščaj klerikalne stran-ke. Za vero jim je in malo mar in odobra-vamo sklep bosanske deželne vlade, ki je prepovedala verske organizacije na ljud-skih in srednjih šolah ter prosimo, krajevo Ministrstvo prosvete (verstva) blagovoljno razločiti odlok deželne vlade za Bosno, s katerim se preprečujejo verske organizaci-je na ljudskih in srednjih šolah, za celo kraljevstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. — Če potrebuje kraljevo Ministrstvo o naj-slabšem vplivu teh verskih organizacij na-tančneje podatke, smo pripravljene navesti vse polno žalostnih slučajev, ki se dogajajo

med najnežnejšo mladino, ki odreče baš te-daj, ko bi morala v šoli najbolj prospeva-ti. — Ta vloga se zdi »Slovenec« ena najstrupenejših demmohacij, in kriči v član-ku po kulturnem boju, katerega so baše izzvali v vlogi podpisani. — Kaj pa bi mo-rali potem reči mi, ki trpimo nečuvne huj-skarije proti vsemu, kar ne trobi v klerikalni rog i v cerkvi i v šolah? Kaj naj bi rekli starši dotičnih otrok, katere šikanira učiteljstvo i kaplan zaradi neklerikalnega mišljenja? Če je kdo začel v Trzinu kulturni boj, pač ni iskati krivice med naprednimi organizacijami, ampak naj ga gre članekar iskat naravnost v župnišče ali kaplanijo. Kar se tiče revije »Sokolica«, ki visi baše v šolskih sobah mešč. šole, je pozabil članekar povedati, da je za naročilo lista v konferenci glasoval katehet Žužek. »Soko-lič« je mladinski športni list edini svoje vrste v Jugoslaviji in spada v vsako šolo, kjer se goji telovadba, in neizvešči »Orla«.

— V dokaz slabega vpliva verskih organi-zacij na šolsko mladino bi navedli nešteto dokazov, posebno v Trzinu. Ne daga se redkokrat, da otrok, ki za le mati posvarila ali kaznovala, na najostudnejši način opsu-je in prekolne javno na ulici svoje roditel-je. Nadaljne dokaze naj članekar išče v po-tomilni obravnavah, kjer najde slučaje de-tomoril — Marijanah devic. Da celo du-hovnim redovom vera in verska organizaci-ja ni sveta stvar, imate dokaz v novomeš-kan franciškanskem samostanu, ki gotovo ni osamljen! — Članekar se trka ponosno na svoja prsa za 27 glasov večine, ki jih je dobila klerikalna stranka v Trzinu ob volitvah v konstituanto. Sodimo pa, da je mož mnogo slabši računar kakor dopisnik »Domoljuba«, ki je točno in jasno dokazal, da bi klerikalna stranka v Trzinu brez ob-čin Sv. Katarine in Sv. Ane temeljito po-gorila. Sicer pa mi in oni sami dobro ve-mo, kdo je dal teh 27 glasov večine: razni tatje, katere je občina sama radi drv iz občinških gozdov naznanila, sodnijsko ka-znovani pretepači in dofravdantje, osta-nek pa občinski reveži, katere so klerikalni veljaki gornje vrste vozili v kočljah na vo-lišče. Pravo večino klerikalne stranke pa bomo imeli priliko v najkrajšem času opa-zovati, namreč pri občinskih volitvah. Ze-limo le, da bi nam »Slovenec« in »Domoljub« skoro zopet postregla z enakimi član-ki, ker nam s tem le pomagajo pri agitaci-ji proti njim samim.

Po svetu.

— Predlogi za Noblove nagrade. Kulturni odsek češkoslovaške narodne skup-ščine je danes sprejel predlog, da se pre-dlaga za podelitev literarične Noblove na-grade za leto 1921 pisatelji Alojz Jirasek in za mirovno Noblove nagrado za isto leto predsednik češkoslovaške republike, Masaryk.

— Praznikov ne bodo spoštovali. Uč-iteljstvo v Hofelcu na Moravskem je skle-nilo, da katoliških cerkvenih praznikov sploh ne bo več spoštovalo in da bo o praznikih ravno tako poučevalo kot ob delavnikih. Večina staršev je izrekla s tem sklepom učiteljstva soglasje.

— Ogromno padanje prebivalstva v Franciji. »L' Humanité« poroča, da se pre-bivalstvo Francije zmanjšalo od 49 milj. 674.000 duš v letu 1913 na 36.300.000 ljudi v letu 1920 (?). Elsas - Lotrinska ni v štetu.

— Zveza narodov in esperanto. Dele-gati češkoslovaške, Anglije, Italije, Belgije, Kitajske in nekaterih južnoameriških držav so vložili na zadnji seji zveze narodov re-solucijo, v kateri priporočajo uporabo espe-ranta. — Kako se bodo v novem jeziku raz-umeli, če jim še stari ne zadoščajo?

— Angleži poročajo uradno, da so iz-gubili za prazen nič na Galipolju 30 do 36 tisoč ljudi.

— Japonska ima po zadnjem ljudskem štetju s Korejo, Formozo in Sahajinom skupno 77 milijonov prebivalcev.

Kulturni vestnik.

Smrti ples. Nekj kritik se je zgražal nad ljubljanskim občinstvom, ki ne razume Strindberga, ker se je tako obnašalo, kot bi ga ne razumelo. Nič čudnega! Saj je bil Smrti ples tako vprizorjen, kakor da bi bil Strindbergov prvi in poslednji cilj, ka-dar je pisal drame: da bi se ljudje prav iz srca nasmejali. Vzemimo le povzročeni glas »Gospod volonter...« niansiran v vseh tonih v tisti sceni, ko dela poročnik družbo Alanu. In, — ali je g. režiser mislil, da se je Strindberg poskušal v vstvarjanju klovnških karikatur? — Alan in poročnik — marš! Eden, dva, tri — halt! — marš! eden, dva, tri, — stoj! — butico dol in zopet gor?! — O. Rogoz je kreiral zani-mljivo figuro, toda to še vedno ne pomeni, da je bil kapetan kaj drugega, kot zanimi-va figura, kakršne predstavljajo artisti v različnih varietejah, ko pokažejo Wagnerja, Bismarcka in še kako drugo karakterno glavo ter imitirajo njih značaje z nedoseg-ljivo spretnostjo. To ni bil Strindbergov kapetan, ki pije iz ljudi, iz okolice kri, mo-zeg, misli — ki ubija, kamor dahne njegov dih. — Kaj nam je hotela povedati ga. Borštnikova? Ali obstoja v trganih bluze in točlenju z nogami teatralično na fla, v špiralskem glas, v s.e., kar je moč po-

dati pri ženski Strindbergovega kova? — In končno — kaj naj govorim o igralcih, ko je a priori že vse tako razvidno, da nam prikaže Strindberga kot pisatelja, ki mu je efekt vse in misel nič? — Kje je Strindbergova moč? Kje je umetniško vod-stvo gledališča? Ali ni nikogar, da bi vi-del, kaj se godi? In — ali ne vedo gos-podje dramaturg in režiser, da je nedo-pustno predstavljati napačno svetovne pi-satelje, podkati jim besede, ki jih nikoli niso pisali? — A. C.

Koncert za srednješolsko mladino. V nedeljo 9. t. m. priredi godalni kvartet Zi-ka koncert za srednješolce v veliki dvorani Uniona. Začetek ob 10. dopoldne. Spo-red: I. Haydn D-mol kvartet. II. Mozart: B-dur kvartet. III. Beethoven: C-mol kvar-tet. Razlago oskrbi prof. dr. Kozina.

Gledališki list, ki bo izšel o priliki gos-tovanja moskovskega »Umetniškega gle-dališča« v razširjeni obliki, bo prinesel sli-ke ustanoviteljev gledališča Stanislavskega in Nemiroviča Dančenka, znamenitega igralca Noskovina v vlogi Carja Fjodora in Višnevskega v vlogi Boris Gudunova v drami »Car Fjodor Ivanovič«. S to dramo je stopilo »Umetniško gledališče« prvič pred občinstvo. Nadalje prinese Gledališki list dva prizora iz »Strička Vanje« in prizore iz Gorkijeve drame »Na dne« ter Tolstojev-e drame »Moč teme«. List bo izšel v to-rek dopoldne. Posamezna številka bo sta-la 20 kron.

Gospodarstvo.

— Minister dr. Kukovec v Zagrebu. Minister za trgovino in industrijo dr. Ve-koslav Kukovec je imel večeraj intimno konferenco z nekaterimi predstavniki na-šega gospodarskega življenja, ki so mu ob tej priliki sporočili svoje želje in pritožbe. Minister je izjavil, da vlada avideva upra-vljenost mnogih pritožb in da je treba v trgovinski politiki pričeti delo v drugih smereh, ki bodo imele več ozira na našo domačo produkcijo. Nadalje je izjavil, da so pogajanja radi sklepa trgovinske pogor-be z Nemčijo prekinit, kor se morajo prej še razčistiti nekatera sporna medna-rodna vprašanja, ki izvirajo iz določi ver-salske pogodbe.

— Olajšave pri izvozu poštnih pošilk v inozemstvo. Izvozne pošilke z blagom domačega izdelka ali iz prostega prometa kraljevine se lahko predajajo pri vseh po-štah v kraljevini. V krajih, kjer so carinar-nice, oskrbujejo zacinjanje pošilke sli sam, ki potem pošilke predajo že zacinjene in plombirane pošilke. Carinske pošne napovedi, ki sprejemajo izvozne pošne pošilke, opremljajo carinarnece z opombo: »Prosto za izvoz«. Šele potem, kadar poš-šta dobi tako pošilko, jo bo mogla odpra-viti v inozemstvo. — V krajih, kjer ni carinarne, sprejemajo izvozne pošne pošilke odnate pošte in jih odpravljajo na najbližjo pošto, kjer je carinarnica. Carin-ski uradniki potem na tej pošti pošilke zacinjajo. Natančnejša poslovna poja-snila je poizvedeti pri vseh poštnih uradih, ki prejmejo potrebna navodila.

— Dvodnevne praktične sadjarske te-čajne v celjskem okraju priredi sadjarsko nadzornišvo v januarju, februarju in mar-cu po raznih občinah za fante in tudi odrasle interese. Tečaj se bodo vršili sa-mo v onih občinah, kjer se priglasi naj-manj 15 udeležencev. Zglasti se je treba do dne 10. t. m. pri sadjarskem pododboru, poverjenstvu za kmetijstvo v Ljubljani.

— Kratek pregled naše industrije je naslov lični knjižici, ki jo je pravkar izdal inspektor v trgovinskem ministrstvu in znan gospodarski pisatelj g. dr. Milan La-zarevič. Delo je jako zaskušno in nam po-daja pregledno sliko o naši industriji. Pisa-telj navaja sledeče vrste industrije: moko, sladkor, alkohol, esencije, pivo, meso, kon-zerve, kavnine, surogate, tobak, konoplja, lan, vata, bombaž, svila, usnje, opeka, apno, cement, steklo, tanin, škrob, vege-tabilno olje, mineralno olje, kemijski in tehniški proizvodi, katran, sveče, milo, smodnik, predelava kosti, kemična indu-strija, elektrokemična industrija, destilacijska lesa, papir, les, železo, baker, cink, svinec. Knjižica nudi dobro orientacijo.

— Mednarodna trgovinska zbornica v Parizu bo imela svoje prvo zborovanje 5. in 6. julija v Londonu. Na zborovanje je po-vabila tudi naše trgovinsko ministrstvo, ki naj bi poslalo na konferenco svoje dele-gate.

Sport.

Zimski sport v Trzinu. Trzice ima na razpolago dobro urejeno 4 km dolgo san-kališče, ki ustreza vsem sportnim predpi-som. Teren za smučanje so prikladni tudi za vožje ture. Ker je okolica Trzice po zi-mi jako lepa ga priporočamo vsem zim-skim sportnikom in turistom.

Vremenska poročila. Mojštrana. Tem-peratura 4 stopinje C; jasno, poti dobre. — Saninec ugoden. Snega na senčni strani do 70 cm, na sončni strani nekoliko manj. Sneg je podnevi mehak; za smuke manj ugoden. — Planina pod Golico. Temperatura 2 in pol stopinje C. Jasno sončno. Sankališče: okrajna česta Sv. Križ-Jesenice, dolga 5 km, že dokaj izvožena, spodnji del na več

krajih odlojen. Na prvem delu saninec iz-vrsten, ker je v senci. Snega 40 cm, v ju-tranjih urah osrešen, čez dan močno južen. Za smuke manj ugoden. Golica je dostop-na in se je v ponedeljek pobelila. Obisk ob novem letu je bil zelo živahen.

Društvene vesti.

— Veliko predpustno plesno veselico priredijo magistratni nižji uslužbeni danes ob pol 8. zvečer v vseh zgornjih prostorih Narodnega doma. K obilni nedežbi vabi veselični odbor.

— Velik zabavni večer — Sportni ples — se vrši v nedeljo 8. tm. v vseh prostori-h Narodnega doma. Na sporedu kabaret, japonska kavarna, ples, srečolov, šaljiva pošta. Dostop brez posebnih vabil. Pred-prodaja vstopnic pri »Svetli«. Mestni trg in v drog. Kanc. Židovska ulica. Vstopnina 30 K za osebo, člani S. K. Hrlje in akade-miki 20 K, toda le v predprodaji pri »Svetli« v petek in soboto od 14. do 17. ure. K

Dopisi.

Trbovlje. Dolgo zaželjena dvorana Delavskega doma v Trbovljah je začela odgovarjati svojim namenom: izobrazbi in razvedrili tukajšnjega delavstva. Ravno na letošnji Silvestrov večer, ko je bilo vsa-ko točenje alkoholnih pijač zabranjeno, je naš delavec pokazal, da anjde razve-drilo tudi druge brez alkohola. Izobraže-valno društvo »Svoboda« je priredilo dve burki »Vse naše« in »Napoleonov samo-var«. Nad vse gniljiva je bila polnočna kategorija. Starček rudar se poslavlja v zad-njih življenjskih trenutkih od svojega sluz, daje mu poslednje nauke za delo proletarijata. Ob polnoči je starček izginil v tem-ni. Na odru je nastopila dekle v beli oble-ki držeč v eni roki rdečo zastavo in v dru-gi ščit z napisom: Živelo leto 1921. Oden se je razsvetljal, slu rudar je pokleknil pred zastavo in prisegel delu za socializem. S tem čutom v srcu so si znanj podajali žu-ljavne roke in so bili vsi zadovoljni z ve-čerom.

Celje. (Mestna elektrarna.) Pod tem naslovom smo priobčili notico v »Napreju« od 28. decembra 1920., s katero smo očitali nepravilnosti raznih gospodov okrog mest-ne elektrarne. Ker se širijo govorice, da ja tudi g. gerent sodeležen, izjavimo, da noti-ca ni bila naperjena na g. gerenta v smislu sodeležbe, pač pa je bilo to pozivanje g. gerenta v toliko, da pusti nemudoma cela zadevo preiskati in krivice postavnim po-tom kaznovati. Dokler se pa to ne zgodi, ne bomo v ateri mestne elektrarne miro-vali, če tudi se nam grozi s tožbo. Naše razkrinkanje atere so ne more pripisovati kakšnemu osebnemu sovraštvu, temveč smo to storili v interesu javnosti, katere je prizadeta in ki plačuje ogromne vase za tok, dočim delavstvo pri elektrarni stra-da nekateri drugi pa bogatijo na račun od-jemalcev toka. Tudi smo pripravljene do-prinesti dokaz resnice, a to le pod pogor-jem, da se opazovalec preiskave udeleži.

Celje. Za tukajšnji čarinski urad na-moravajo zgraditi časa primerna carinar-ska postopnja. Štiti se, da z izbranim pro-ektorom za gradbo interesev ne sočlajajo. Nekateri celjski močnejši in privatni spekulanti hočejo to izrabljati v svojo fast-no in osebno korist, pri čemer bi bila tudi celjska občina oškodovana. V splošnem in-teresu bi bilo, da se zgrade takna skladiš-šča, in uradi, ki so v javnem interesu bli-zi kolodvoru, kjer imamo tudi temur pri-merno občinsko zemljišče na razpolago. Toraj proč z osebniimi ambicijami!

Slovenska Bistrica. Da ne bo kdo mi-slil, da živimo pri nas kakor v kakem bla-ženem kraju, moramo pripomniti, da im-a-mo tudi pri nas nekaj takih kapitalizov, ki so pred vojno že prav nizko hodili, sedaj se pa nosijo zelo visoko. Eden takih je tudi g. Omerza, o katerem je že »Volksstimme« štev. 93. napisala malo anekdotico. Ta mo-žakar pravi, da hoče vse socialne demoa-krate uničiti in še nedavno je nekó gospo-dično nahrulil, češ to je tudi hčerka socia-lista, na kar mu je leta seveda odgovor-ila, da je pomorna na to. — Še neka! Pri nas imamo dosti invalidov, ki so za težko delo popolnoma nesposobni. Svoji čas so časopisi poročali, da bo finančna blast vse trafike podelila invalidom in revnim vdo-vam. Občinski svet pri nas ima sejo na se-jo, pa vedno vse ostane pod tajnim peč-a-tom, sveda da bi se v korist občanom kaj ukrenilo, o tem ni nikjer ničesar opa-zati. Vprašamo, zakaj finančna oblast tako dolgo ne razpiše tukajšnje glavne in dru-ge trafike, da se podeli potrebnim invali-dom? Ljudje kakor je trgovec Ojlinger pač niso potrebni, dočim je invalid gotovo potreben podpore. — Zahtevamo nadalje, da se izvedejo občinske volitve in da pri-dejo v občinske zastope novi ljudje, kakor se je to pokazalo že v izidu volitev v kon-stituanto!

Artiče pri Brizicah. Ko sem pred ne-davnim časom bil v Artičah pri Brizicah, sem tudi obiskal šolo. Ali kako se začudim, ko zapazim, da je na šoli še vedno napis »Cesarja Franca Jožefa šola«. Ali ni to škandalozno, ko smo že tretje leto v Ju-goslaviji? Naj se vendar toliko potruditi in napis odpravi, če ne ga bodo drugi na uje-gove strošek!

**Priporočila
se trdka**

JOS. PETELINC, Ljubljana

**Sv. Petra
nasip št. 7,**

edina tovarniška zaloga

šivalnih strojev v vseh oprelih, material in izviha pred-
vojna, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
steme, igle, olje na drobno in debelo. Večletna garancija.

Fran Tomše-Savskidol,
kapetan in adjutant dravskega artilerijskega polka,
Mara Tomše-Savskidol, roj. Šavnik
poročena.

Ljubljana, dne 8. januarja 1921.

Mesto posebnega oznanila.

KAJO DELIC,

zlatar in draguljar
Ljubljana Hilsjeva ul. 4

priporočila svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnica
za nova dela in popravila vsake
vrste, kakor tudi za pozlato-
vanje in posrebovanje.
V zalogi ima zlatine in srebr-
nine, poročne prstane po vseh
uzorcih in merah, uhane i. t. d.
Kupuje tudi zlato in srebro ter
plačuje po najvišjih cenah, ali
pa izmenjava za novo blago.

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
Ljubljana, Resljeva cesta 9.
se priporočila za vsa v to
stroko spadajoča dela.

Moj nadvse ljubljani sin, gospod

Anton Poklukar

ravnatelj J. Blasnikove tiskarne

je danes po dolgotrajni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 8. januarja
ob dveh pop. iz hiše žalosti, Breg št. 12, na pokopališče na Viču.

Ljubljana, dne 6. januarja 1921.

Aleksandrina Poklukar roj. Blasnik

vdova dež. glavarja, solastnica tiskarne in posestnica.

3 pari čevljev št. 38 in otroških se
ceno prodajo. Nastov
v upravi „Napreja“.

Skoro nova salonska suknja se ceno
prodajo. Polze se v upravi „Napreja“.

Izjava.

Podpisani Ivan Krajnc, kovač
juž. žel. v Mariboru, izjavljam, da ne
morem gosp. Josipu Kopaču, na-
rodnemu predstavniku, v zadevi posre-
dovanja za nekega sodruga očitali ničesar
nečastnega in obžalujem, da sem to-
zadevno napačno informiran očitali gosp.
Kopaču dejanje, ki bi bilo, če resnično,
nečastno za sodruga. Prosim ga tudi
odpuščanja in se zahvaljujem, da je od-
stopil od kazenske tožbe.

V Mariboru, 18. dec. 1920.

Ivan Krajnc.

Pozor sl. občinsivo!

Oglejte si razstavo fino izdelanih v iz-
ložbi g. J. Gričarja v Ljubljani,
Selenburgova ulica se nahajajočih čev-
ljev. Delo iz najfinjšega umetja na roko
po dunajskih vzorcih.

M. PETERNEL, čevljiarski mojster
Celovška cesta št. 89
v salonu znane gostilne Vodnik.

**Splošna ključavničarska
in
mehanična delavnica**

se je otvorila.

Sprejema splošna popravila pi-
salnih in šivalnih strojev, kon-
trolnih blagajin itd.

Fr. Lebar & L. Tišler
Jenkova ulica 9.

ČAJ

Jos. Fabiani,
Ljubljana, Prešernova ulica 54,
nasproti glavne pošte

Telefon Interurban 648.

Velika zaloga specerijskega in
kolonijalnega blaga, likerjev,
namiznih in dezertnih vin

ŠTAMPILJE
GRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
DVORNI TRG 1

ŠTAMPILJE
vseh vrst
CIRIL SITAR
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 13

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do
najfinjših dobite vedno v
tovarni za slamnike in klobuke

FRANJO CERAR,

v Stolu, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi
vsa tozadevna dela ter pre-
oblikuje po najnovejši modi.
V Ljubljani se sprejemajo
pri tvrdki Kovačević i Teršan
v Prešernovi ulici 5, kjer
so tudi vsi vsorci vedno na
razpolago.

Kdor si želi nabaviti pristnega
in znanega

haložana

naj se blagovoli poslužiti trdke:

Prva haloška trgovina z vinom

Ante Korenjak in drug

pri Sv. Barbari v Haložah.

2 motorna kolesa,

2 godbena avtomata,

2 velika gramofona,

6 šivalnih strojev,

več dvokoles

v prav dobrem stanu, se ceno prodajo:

Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Mini, podgana, stenice in škurki

ter ves mites mora poginiti, če se

izkušeno najboljša in povsod hvaljena

medstva, kakor: za poljske miši 10 K,

za podgane in miši 10 K, za ščurke

posebna močna vrsta 20 K,

posebna močna tinktura za stenice

12 K, uničevalec moljev 10 K, prašek

proti mrčesom 10 in 20 K, tink-

tura proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K,

mazilo za uši pri živini 6 in 10 K,

prašek za uši v obleki in perilu

10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na

sadju in zelenjavi (uničev. rastlin)

10 K, prašek proti mravljam 10 K,

mazilo proti garjam 12 K.

Poslija po povzetju: Zavod za ek-

sport **M. Junker, Zagreb 40,**

Petrinjska ulica 3.

KAVARNA

„LEON“ Stari trg 30.

Kavarno sva na novo elegantno opre-
mila ter se priporočava za obilen poset.
Na razpolago električni klavir.

Z velespoštovanjem
Leo in Fani Pogačnik.

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.

UKAZ

ni ampak ogromen dobiček na-
redite, ako se danes naročite
ilu-trovan cenik ali greste v
veletrgovino R. STERMEČKI,
CELJE št. 314, katera je dobila
ogromne množine sukna, par-
henta, volne, cefirja, druka in
raznega manufakturnega blaga
iz inozemstva ter prodaja po
čudovito nizkih cenah.

Kje kupim dober in fin

Gramofon,

plošče, igle, posamezne dele?

Kje se popravljajo gramofoni?

Edino v največji tovarniški zalogi gramofonov in

godbenih avtomatov

A. RASBERGER,

Ljubljana — Sodna ulica št. 5. (poleg dež. sodišča.)

Mehanična delavnica za popravo vseh vrst gramo-

fonov in godbenih avtomatov. — Izvršuje vse dela

precizne mehanike.

A. STADLER & V. TRATNIK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25 (vhod skozi vežo).

trgovina z galanterijskim bla-
gom na debelo in drobno.

Različna mila in druge toaletne potrebščine.

:: Mizarski klej (lim) vedno v zalogi. ::

Najnižje cene. Postrežba točna.

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepletkano hišo, po-
hištvo in lakiranje vozniških koles v peči, naj se obrne na trdiko

TONE MALGAJ

Ljubljana stavbeni in pohištveni pleskar in ličar Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 6

Glavno zastopstvo za:

UNDERWOOD

pisalni stroj

OPALOGRAPH

razmnoževalni aparat

ima trdka

THE REX Co., Ljubljana

Selenburgova ul. 7/1. in Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica za vse pisarniške stroje

Usnjarska tovarna Carl Pollak v Ljubljani

izdeluje zopet priznana najboljša usnjata

gonline jermene

za vsakovrstne stroje in pogone,

kože za prevleko mobilij

specijalnega stroja in najokusnejših vzorcev.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod
najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Cele, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
LJUBLJANA, Maribor, Metković, Opatija,
Saraevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb,
Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu-
in inozemstvu.

AUTO- MOBILI in KOLESA
njih deli in oprema
PNEVMATIKA
garaža in delavnica

J. GOREC

Ljubljana
Gospodarska c. 14
Vegova ulica št. 8.